O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI

Ro`yxatga olindi	**«TASDIQLAYMAN»**
№ BD-60710100	**SamDU rektori:**
«20»__11___2023 y.	_________**R.I.Xalmuradov**
	«____»__________2023 y.

“KORXONA IQTISODIYOTI VA MENEJMENTI”

FAN DASTURI

Bilim sohasi:	300000 – Ishlab chiqarish texnik soha
Ta’lim sohasi:	5111000 – Ishlab chiqarish texnologiyalari
Ta’lim yo’nalishlari:	60710100 – Kimyoviy texnologiya (ishlab chiqarish turlari bo‘yicha)

Fan/modul kodi		Oquv yili	Semestr	ECTS – Kreditlar
KIQM1003		2024-2025	3	3
Fan/modul turi		Ta'lim tili		Haftadagi dars soatlari
MAJBURIY		O'zbek		4 soat
1.	Fan nomi	Auditoria mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami:
	Korxona iqtisodiyoti va menejmenti	38	52	90

II Fanning maqsadi (FM)	
2	Fanni o□qitishdan maqsad – talabalarga iqtisodiy bilimlarning nazariy asoslarini, iqtisodiyotning asosiy tushunchalari va kategoriyalarini, iqtisodiy qonunlar va tamoyillarini o'rgatish hamda ularni amaliyotda tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat.
3	Fanning vazifasi – bozor iqtisodiyoti sharoitida korxona iqtisodiyoti va menejmenti fanining tutgan o'rni va uni o'rganish, iqtisodiyot tushunchasi, iqtisodiy tizim turlari, korxonaning asosiy fondlari aylanma mablag'lari, korxonaning moliyaviy faoliyati va sarf xarajatlarni, iqtisodiy ko'rsatkichlarni tahlil qilish iqtisodiy siyosatining salbiy va ijobiy oqibatlariga baho berish, ishchi kuchidan samarali foydalanish, sanoat korxonalarida ishlab chiqarish va mehnat samaradorligini oshirish va uni baholash usullarini o'rganishdir.

Fan mazmuni	
II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari) II.I Fan tarkibiga quyidagi mavzular kiradi:	
Mashg'ulotlar shakli: ma'ruza (M)	
M1	"Korxona iqtisodiyoti va menejmenti" fanining mohiyati va vazifalari
M2	Korxona – kimyo va oziq-ovqat sanoatining asosiy bo'g'ini
M3	Asosiy kapital va ishlab chiqarish quvvati
M4	Koroxonaning aylanma (oborot) kapitali
M5	Kimyo va oziq-ovqat sanoati korxonasining mehnat resurslari
M6	Mehnat unumdorligi
M7	Kimyo va oziq-ovqat sanoati korxona xodimlarining mehnat haqlari
M8	Kimyo va oziq-ovqat sanoati korxonalari sarflari, ularning mohiyati, strukturasi va tasnifi
M9	Kimyo va oziq-ovqat sanoati korxonasi moliya ko'rsatkichlari
M10	Bozor sharoitida narx (baho)larning shakllanishi
M11	Boshqaruv maqsadga yo'naltirilgan jarayon. Boshqarishning tamoyillari va funksiyalari
M12	Boshqaruv usullari
M13	Boshqaruv kadrlarni tashkil qilish jarayoni. Zamonaviy menejerning portreti
III. Mashg'ulotlar shakli: Amaliyot mashg'uloti	
A1	"Korxona iqtisodiyoti va menejmenti" fanining predmeti va vazifalari
A2	Korxona – mustaqil xo'jalik yurutuvchi sub'ekt
A3	Korxonaning asosiy fondlari va ishlab chiqarish quvvati
A4	Korxonaning aylanma mablag'lari va investitsion faoliyati
A5	Korxonaning mehnat resurslari va mehnat haqi
A6	Mahsulot tannarxi, foydasi va samaradorligi
A7	Korxonaning biznes rejasi
A8	Korxona xavfsizligi va tijorat siri
A9	Menejmentning tashkiliy tuzilmalari
A10	Menejment usullari
A11	Boshqaruv qarorlarini qabul qilish bosqichlari
A12	Strategik rejalashtirish va uni amalga oshirish
A13	Ishlab chiqarish jamoasi va uni boshqarish

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar
Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular
"Kar'erani rivojlantirish" fani bo'yicha mustaqil ishlarning kalendar tematik rejasi (100)

№	Mavzu nomi	Ish turi	Axborot manbai	Hisobot shakli	Ajratilgan soat
1	O'zbekiston Respublikasining 2030 yilgacha rivojlanish konsepsiyasi	Adabiyotlarni konspekt qilish. Individual topshiriqlarni bajarish.	[1.] 10-20 betlar, [5.] 28-42 betlar, [8.] 32-46 betlar, [10.]	Slaydlar va prezentasiya shaklida taqdimot qilinadi.	3
2	Samaradorlik sanoat ishlab chiqarishining «ko'zgusi» sifatida	Adabiyotlarni konspekt qilish. Individual topshiriqlarni bajarish.	[1.] 22-31 betlar, [3.] 40-51 betlar, [7.] 29-45 betlar, [8.] 54-65 betlar, [10.]	Konspekt hamda esse tayyorlab kelish.	
3	Kadrlar siyosati va uning sanoat taraqqiyotidagi roli	Adabiyotlarni konspekt qilish. Individual topshiriqlarni bajarish.	[1.] 34-40 betlar, [2.] 49-64 betlar, [7.] 68-75 betlar, [10.]	Referat yozish, statistik malumotlarni keng ishlatish va hulosalar	

				chiqarish.	
4	Ishlab chiqarish samaradorligining mohiyati, mezon va ko'rsatkichlari	Adabiyotlarni konspekt qilish. Individual topshiriqlarni bajarish.	[1.] 42-53 betlar, [3.] 59-75 betlar, [7.] 64-74 betlar, [10.]	Krosvord va testlar tayyorlab kelish.	3
5	Asosiy fondlarning iqtisodiy mohiyati va ahamiyati, tarkibi va tuzilishi	Adabiyotlarni konspekt qilish. Individual topshiriqlarni bajarish.	[1.] 54-65 betlar, [2.] 78-84 betlar, [5.] 75-92 betlar, [10.]	Slaydlar va prezentasiya shaklida taqdimot qilinadi.	3
6	Aylanma fondlarning mohiyati va ahamiyati	Adabiyotlarni konspekt qilish. Individual topshiriqlarni bajarish.	[1.] 68-82 betlar, [6.] 124-46 betlar,[10.]	Konspekt hamda esse tayyorlab kelish.	3
7	Ishlab chiqarish quvvatlari va ulardan foydalanishni yaxshilash yo'llari	Adabiyotlarni konspekt qilish. Individual topshiriqlarni bajarish.	[1.] 22-31 betlar, [3.] 40-51 betlar, [7.] 29-45 betlar, [8.] 54-65 betlar, [10.]	Referat yozish, statistik malumotlarni keng ishlatish va hulosalar chiqarish.	3
8	Mehnat va unga haq to'lash	Adabiyotlarni konspekt qilish. Individual topshiriqlarni bajarish.	[1.] 70-85 betlar, [2.] 78-84 betlar, [5.] 75-92 betlar, [10.]	Krosvord va testlar tayyorlab kelish.	3
9	Korxonalarning ijtimoiy-iqtisodiy mohiyati va turlari	Adabiyotlarni konspekt qilish. Individual topshiriqlarni bajarish.	[1.] 85-99 betlar, [5.] 75-92 betlar, [10.]	Slaydlar va prezentasiya shaklida taqdimot qilinadi.	3
10	Foyda va maxsulot tannarxining ahamiyati	Adabiyotlarni konspekt qilish. Individual topshiriqlarni bajarish.	[1.] (101-115 betlar, [4.] 152-165 betlar, [6.] 126-150 betlar, [10	Konspekt hamda esse tayyorlab kelish.	3
11	Mulkchilik shakli bo'yicha korxonalarning turlari	Adabiyotlarni konspekt qilish. Individual topshiriqlarni bajarish.	[1.] 116-125 betlar, [3.] 146-161 betlar, [6.] 165-175 betlar, [10.]	Referat yozish, statistik malumotlarni keng ishlatish va hulosalar chiqarish.	3

12	Korxonalarning asosiy fondlardan foydalanish ko'rsatkichlari	Adabiyotlarni konspekt qilish. Individual topshiriqlarni bajarish.	[1.] 126-137 betlar, [3.] 205-216 betlar, [6.] 135-147 betlar, [9.] 181-195 betlar, [10.]	Krosvord va testlar tayyorlab kelish.	3
13	Moliyaviy resurslar va ularning turlari	Adabiyotlarni konspekt qilish. Individual topshiriqlarni bajarish.	[1.] 140-152 betlar, [2.] 164-175 betlar, [4.] 205-219 betlar, [10.]	Slaydlar va prezentasiya shaklida taqdimot qilinadi.	3
14	Korxona aylanma fondlarning mohiyati va ahamiyati	Adabiyotlarni konspekt qilish. Individual topshiriqlarni bajarish.	[1.] 176-185 betlar, [3.] 169-187 betlar, [7.] 205-225 betlar, [9.] 184-193 betlar, [10.]	Konspekt hamda esse tayyorlab kelish.	3
15	Moliya tizimi va uning ishlash mexanizmi	Adabiyotlarni konspekt qilish. Individual topshiriqlarni bajarish.	[1.] 195-205 betlar, [2.] 203-216 betlar, [5.] 235-246 betlar, [10.]	Slaydlar va prezentasiya shaklida taqdimot qilinadi.	3
16	Korxonaning aylanma kapitalning rentabelligi va uni hisoblash	Adabiyotlarni konspekt qilish. Individual topshiriqlarni bajarish.	[1.] 195-205 betlar, [2.] 203-216 betlar, [5.] 235-246 betlar, [10.]	Slaydlar va prezentasiya shaklida taqdimot qilinadi.	3
17	Maxsulot tannarxini pasaytirish manbaalari	Adabiyotlarni konspekt qilish. Individual topshiriqlarni bajarish.	[1.] 195-205 betlar, [2.] 203-216 betlar, [5.] 235-246 betlar, [10.]	Slaydlar va prezentasiya shaklida taqdimot qilinadi.	4

3.	**V. Fan o'qitilishining natijalari (shakllanadigan kompetentsiyalar)** **Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:** • iqtisodiyot tushunchasi, iqtisodiy tizim turlari, korxonaning asosiy fondlari va aylanma mablag'lari, korxonaning moliyaviy faoliyati va sarf xarajatlar to'g'risida ***tasavvurga ega bo'lishi kerak;***

	• iqtisodiyot tushunchasi, iqtisodiy tizim turlari, korxonaning asosiy fondlari va aylanma mablag‘lari, korxonaning moliyaviy faoliyati va sarf xarajatlar to‘g‘risida ***bilishi va ulardan foydalana olish;*** • talaba iqtisodiy ko‘rsatkichlarni tahlil qilish iqtisodiy siyosatning salbiy va ijobiy oqibatlariga baho berish, iqtisodiy muammolar bo‘yicha echimlar qabul qilish ***ko‘nikmalariga ega bo‘lishi*** kerak.
4.	**VI. Ta’lim texnoligiyalari va metodlari:** ma'ruzalar; interfaol keys-stadilar; “KHWL” metodi; “SWOT” tahlil metodi va boshqa interfaol metodlar
5.	**VII. Kreditni olish uchun talablar:** Fanga oid nazariy va uslubiy tushunchalarni to’liq o’zlashtirish, tahlil natijalarini to’g’ri aks ettira olish, o’rganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat ishini topshirish
6.	**ASOSIY ADABIYOTLAR:** 1. Ro’ziyeva D.I. Korxona iqtisodiyoti (o’quv qo’llanma). – T.: “Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi”, 2022. 268 b. 2. Muratov R.S. Korxona iqtisodiyoti. Darslik, Fan va texnologiya. 2014. 3. Ulashev I.O. Korxona iqtisodiyoti va menejmenti. O’quv qo’llanma/ tafakkur-Bo’stoni, 2013. 4. Yo’ldoshev N.Q., Nabokov V.I.“Menejment nazariyasi”. Darslik. T.TDIU, 2013.- 433 b. 5. Sharifxo’jayev M.,Abdullayev Yo. Menejment. Darslik.T.: O’qituvchi, 2001.-704 b. 6. Menejment: darslik / N.K. Yo‘ldoshev, G.E. Zaxidov. - Toshkent: «O‘zbekiston faylasuflari milliy jamiyati» nashriyoti, 2018. - 392 b. 7. Menejment nazariyasi: O‘quv qo‘llanma / E.D. Yusupov, Z.K. Kusharov - Toshkent: Innovatsion rivojlanish nashriyot-matbaa uyi, 2019. - 320 b. 8. Inson resurslarini boshqarish (darslik) / Gulnora Abdurahmonova. – T.: O’zR FA “Fan” nashriyoti davlat korxonasi, 2021. 696 b. **QO’SHIMCHA ADABIYOTLAR:** 9. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 28.01.2022 yildagi PF-60-son “2022-2026-yillarga mo‘ljallangan yangi o‘zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to‘g‘risida” Farmoni. lex.uz 10. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining “2017-2021 yillarda O‘zbekiston Respublikasini rivojlantirishning beshta ustuvor yo‘nalishi bo‘yicha Harakatlar strategiyasini "Faol investitsiyalar va ijtimoiy rivojlanish yili"da amalga oshirishga oid Davlat dasturi to‘g‘risida”gi PF-5635-sonli Farmoni. 17.01.2019 y. QT, 3-son, 41-modda.

	11. Sh.M.Mirziyoyev. Yangi O’zbekiston taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo’lini qat’iy davom ettiramiz. “Xalq so’zi” gazetasi, 2021 yil 7 noyabr, №238 (8018). www.gov.uz – O‘zbekistonRespublikasi xukumat portali. www.lex.uz – O‘zbekiston Respublikasi Qonun hujjatlari ma’lumotlari milliy bazasi. www.mehnat.uz - O‘zbekiston Respublikasi Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi rasmiy sayti. www.Ilo.org – Xalqaro mehnat tashkiloti veb-sayti
7.	Fan dasturi Samarqand davlat universiteti O’quv uslubiy Kengashining 2023 yil “28” avgustdagi 1-son bayonnomasi bilan ma’qullangan.
8.	**Fan/modul uchun mas’ul:** S.Q.Qurbonov - Inson resurslari va mahalla taraqqiyotini boshqarish instituti, “Inson resurslarini boshqarish” kafedrasi assistenti
9.	**Taqrizchilar:** O.E.Ernazarov - Inson resurslari va mahalla taraqqiyotini boshqarish instituti “Raqamli iqtisodiyot” kafedrasi dotsenti, PhD (ichki) Sh.Sultonov – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti, “Iqtisodiy nazariya” kafedrasi mudiri, i.f.n., dotsent (tashqi)

Ushbu fan dasturi SamDU Inson resurslari va mahalla taraqqiyotini boshqarish institutining kengashida ko’rib chiqilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (2023 yil 1-sonli bayonnomasi).

Kafedrasi mudiri **prof. N.U.Arabov**

Inson resurslari va mahalla taraqqiyotini boshqarish instituti **dots. Sh.D.Djurakulov**

SamDU O‘quv ishlari bo‘yicha birinchi prorektori **prof. A.S.Soleyev**

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI • SHAROF RASHIDOV NOMIDAGI SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETI • INSON RESURSLARI VA MAHALLA TARAQQIYOTINI BOSHQARISH INSTITUTI

Samarqand davlat universiteti «Inson resurslarini boshqarish» kafedrasi assistenti S.Q.Qurbonovning «Korxona iqtisodiyoti va menejmenti» faniga tayyorlagan fan dasturiga

TAQRIZ

Xo'jalik yuritishning bozor mexanizmini shakllanishi, korxonalar va tashkilotlar faoliyatini boshqarishning prinsipial jihatdan yangi vazifalarini hal etishni talab qiluvchi chuqur ijtimoiy-iqtisodiy va tashkiliy o'zgartirishlarni asoslab berdi. Boshqaruvning diqqat markaziga o'zgarib borayotgan tashqi muhitda korxonaning moslashuv va o'z-o'zini tashkillashtirish jarayonlari qo'yilmoqda. Bunda, boshqaruv jarayonining o'z xarakteri o'zgarmoqda. U tobora ko'proq ijodiy, kreativ xarakterga ega bo'lmoqda. Mazkur sharoitlarda korxona faoliyatini rivojlantirish va takomillashtirish uning faoliyatini chuqur bilishga asoslangan bo'lishi zarurki, bu boshqaruv jarayoni va tizimini har tomonlama tadqiq etishni taqozo qiladi. Tadqiqot menejmentning muhim tarkibiy qismini ifodalaydi. Chunki tadqiqotlarni amalga oshirmasdan korxonani samarali boshqarib bo'lmaydi. Boshqaruv tizimlarini tadqiq etish – boshqaruvni, doimiy ravishda o'zgarib turuvchi tashqi va ichki sharoitlarga muvofiq rivojlantirish va takomillashtirishga qaratilgan faoliyat turidir.

Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarga iqtisodiy bilimlarning nazariy asoslarini, iqtisodiyotning asosiy tushunchalari va kategoriyalarini, iqtisodiy qonunlar va tamoyillarini o'rgatish hamda ularni amaliyotda tatbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat.

Shularni inobatga olib, "Korxona iqtisodiyoti va menejmenti" fani yuzasidan tayyorlangan fan dasturi talabalarga yuqori darajada bilim olishiga ko'makchi bo'ladi deb hisoblayman.

Taqrizchi:
Samarqand iqtisodiyot va servis instituti
"Tarmoqlar iqtisodiyoti" kafedrasi mudiri,
i.f.n., dotsent — Sh.Sultonov

KADRLAR BO'LIMI
IMZONI TASDIQLAYMAN
SamISI
KADRLAR BO'LIMI BOSHLIG'I

Samarqand davlat universiteti «Inson resurslarini boshqarish» kafedrasi assistenti S.Q.Qurbonovning «Korxona iqtisodiyoti va menejmenti» faniga tayyorlagan fan dasturiga

TAQRIZ

Bizga ma'lumki, iqtisodiyotdagi tarkibiy o'zgarishlar va iqtisodiy islohotlarni yanada chuqurlashtirish, uning ko'lamini kengaytirish bilan bog'liq masalalarning nazariy va amaliy tomonlarini o'rganishda "Korxona iqtisodiyoti va menejmenti" fani muhim ahamiyat kasb etadi.

Ushbu fan dasturi O'zbekistonda amalga oshirilayotgan islohatlar korxonalarda ishlab chiqarishni rejalashtirish va rivojlantirishda tub o'zgarishlar yuz berishiga olib keldi. Korxona iqtisodiyotini tadqiq etish – asosiy kapital va ishlab chiqarish quvvatini, koroxonaning aylanma (oborot) kapitalini, kimyo va oziq-ovqat sanoati korxonasining mehnat resurslarini, mehnat unumdorligi, kimyo va oziq-ovqat sanoati korxona xodimlarining mehnat haqlari, kimyo va oziq-ovqat sanoati korxonalari sarflari, ularning mohiyati, strukturasi va tasnifi, kimyo va oziq-ovqat sanoati korxonasi moliya ko'rsatkichlari, boshqaruv maqsadga yo'naltirilgan jarayon ekanligi, boshqarishning tamoyillari va funksiyalarini, boshqaruv usullari, boshqaruv kadrlarni tashkil qilish jarayoni hamda zamonaviy menejerning portreti zamonaviy fanning eng dolzarb hamda istiqbolli yo'nalishlaridan biridir. Tadqiqotlar avval ham tayanch tushunchalardan biri va biznes natijalarini aniqlagan bo'lsada, menejmentda boshqaruv tizimining rivojlanish va takomillashish dinamikasini tadqiq etish – yangi hodisadir.

Zamonaviy menejmentda tadqiqot muvaffaqiyatning bosh omili, ilmiy tilda ifodalanganda esa – boshqaruv samaradorligini oshirishning bosh omili bo'lib hisoblanadi.

Shularni inobatga olib, "Korxona iqtisodiyota va menejmenti" fani yuzasidan tayyorlangan fan dasturi talabalarga yuqori darajada bilim olishiga ko'makchi bo'ladi deb hisoblayman.

Taqrizchi:
Sh.Rashidov nomidagi
Samarqand davlat universiteti
"Raqamli iqtisodiyot" kafedrasi
dotsenti, PhD. — **O.E.Ernazarov**